3 2026ལོའི་ཟླ་4ཚེས་3 འཚོ་བའི་བར་མཐོངས། ཇུས་འགོད་པ།སྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།བཀྲ་ཤིས་ཚེ་དབང་།

དཔྱིད་རླུང་དལ་བུར་ལྡང་བ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་་་
འགོད་པ་རླངས་འཁོར་ལ་བསྡད་དེ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་་
འདབས་སུ་གནས་པའི་དགའ་སྐྱིད་གླིང་སྤུས་ལེགས་མཛེས་
བཟོ་གྲོང་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡིན།ཐོག་སོ་དང་པོར་ཡོད་པའི་་་་་་་
ཁྱད་ལེགས་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་དུ་སླེབས་་་་་་་་་་་་
སྐབས། དེ་གར་རྒྱུ་སྤུས་དག་ལ་བཟོ་བཀོད་དར་སོ་ཆེ་བའི་་
བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་མང་པོ་གྲལ་སྟར་འགྲིག་པོས་བཞག་་་་
ཡོད་པ་དང་།བུ་མོ་ཞིག་གིས་འཛུམ་དམུལ་དམུལ་གྱིས་་་་་་་
མགྲོན་པོར་བོད་བཟོའི་ཆ་སྒམ་དང་ཅོག་ཙེ་སོགས་ངོ་སྤྲོད་་་
བྱེད་བཞིན་འདུགཁོང་ནི་ཚོང་ཁང་དེའི་སྦྱིན་བདག་ཚེ་་་་་་
སྒྲོན་རེད།
བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་འདི་ནས་རྒྱ་བོད་ན་་་་་་
གཞོན་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩེ་བ་དང་འབད་འཐབ་ལ་་་་
བརྟེན་ནས་དུས་རབས་གསར་པའི་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་་་་་
གྱི་མི་སེམས་འགུལ་བའི་ལེའུ་བརྩམས་དང་རྩོམ་མུས་་་་་་་་་་་་
ལགས། བོད་རིགས་བུ་མོ་ཚེ་སྒྲོན་དང་ཕ་ཡུལ་ཁྲུང་ཆིང་་་་་་་
ནས་ཡིན་པའི་ཕོ་གཞོན་ཀྲང་ལའེ་ཡུན་གྱིས་ཁྱད་ལེགས་་་་་་་་
བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་འདི་གཉེར་བ་ལས།མི་་་་་་་་
རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ལས་་་་་་་་་་་་
གཏོད་འབབ་འཕར་དོན་གཉེར་གྱི་ཡངས་པའི་ལམ་བུར
“ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ལྟར་བརྩེ་བའི”རྣམ་པ་་
གསོན་ཉམས་དོད་པོས་མཚོན་བཞིན་མཆིས།
2020ལོར་ཚེ་སྒྲོན་ཁང་པ་མཛེས་བཟོའི་ཀུང་སི་ཞིག་་་
ཏུ་ལས་ཀར་ཞུགས་ཏེ་ཁང་པ་མཛེས་བཟོ་དང་ཁྱིམ་ཆས་་་་་་་
ཕྱིར་ཚོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་སློབ་སྦྱོང་བྱས།རིམ་་་་་་་་
བཞིན་ལས་སྒོ་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཚོང་ཡང་ཡག་པོ་བྱུང་་
བས་སྦྱིན་བདག་གིས་ཁོང་ལ་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་ནང་་་
སར་སློབ་སྦྱོང་དང་ལས་སྒོའི་རྩལ་ནུས་སྤེལ་རེས་ལ་ཐེངས་་་
མང་མངགས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བདུན་པར་ཁང་པ་མཛེས་་་་་་་་
བཟོའི་ལས་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཁྲུང་ཆིང་གི་ཕོ་གཞོན་ཀྲང་་་་་་་
ལའེ་ཡུན་ཀུང་སི་དེར་སླེབས་པ་དང་ཁོང་གཉིས་པོ་ལས་་་་་་་
རོགས་སུ་གྱུར།ཚེ་སྒྲོན་གྱིས་ཀྲང་ལའེ་ཡུན་གྱི་ས་ནས་ཁང་་
པ་མཛེས་བཟོའི་ལག་རྩལ་སྦྱོང་གི་ཡོད་པ་དང་ཀྲང་ལའེ་་་་་་་
ཡུན་གྱིས་ཚེ་སྒྲོན་གྱི་ས་ནས་བོད་སྐད་སྦྱོང་གི་ཡོད།ཁོང་་་་་་
གཉིས་མཉམ་དུ་སྐུ་མགྲོན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་ཐིག་ལེན་མཛེས་་་་་་་་་་་
བཟོར་སྐྱོད་པ་དང་ཁྱིམ་ཆས་ཆེན་པོ་དབོར་བ་སོགས་ཀྱི་་་་་་་
སྐབས་སུ་ཀྲང་ལའེ་ཡུན་གྱིས་རང་འགུལ་ངང་ཁོང་ལ་་་་་་་་་་་
རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་རིམ་བཞིན་ཁོང་གཉིས་པོའི་་་་་་་་

དབར་ལས་འགྲོའི་མདུད་པ་དམ་པོར་ཐེབས།2022ལོར་་
ཁོང་གཉིས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ནས་དྲོ་སྐྱིད་དང་འཆམ་་་་་་་་་་་་
མཐུན་ལྡན་པའི་འཚོ་བར་རོལ་འགོ་ཚུགས།“ང་གཉིས་མི་
རིགས་གཅིག་པ་མིན་ཡང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
ལས་ཀ་ཧུར་ཐག་འབད་ཐག་བྱས་ནས་འཚོ་བ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་་
སྐྱེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན”ཞེས་ཚེ་སྒྲོན་གྱིས་འཛུམ་དམུལ་དམུལ་ངང་
གསར་འགོད་པར་བཤད།ཁྱིམ་ཚང་གི་དྲོ་སྐྱིད་ལས་་་་་་་་་་་་
མཉམ་དུ་ལས་གཏོད་བྱེད་པའི་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་སེམས་་་་
དེ་བས་བརྟན་དུ་ཕྱིན།
དེང་སྐབས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁང་པར་མཛེས་བཟོ་གྲ་་་་་་་
རྒྱས་པོ་བྱས་པས་མ་ཚད།བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་སྒྲིག་པར་་་
དང་དོད་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས།ཚེ་སྒྲོན་དང་ཀྲང་ལའེ་་
ཡུན་གྱིས་ཚོང་རྒྱག་སྟངས་ལེགས་པར་སྦྱངས་རྗེས་སོ་སོ་་་་་་་་
རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་་་་་་་་
ཞིག་འཛུགས་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་དེ་བས་བརྟན་དུ་སོང་།
2024ལོའི་ཟླ་10པར་བཟའ་ཚོ་གཉིས་པོས་གསོག་་་་་་
དངུལ་ཚང་མ་བཏོན་པའི་ཁར་དགའ་ཉེ་སྤུན་མཆེད་ཀྱི་ས་་་
ནས་དངུལ་གང་ཙམ་གཡར་ཏེ་ཁྱད་ལེགས་བོད་བཟོའི་་་་་་་་་
ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་འདི་བཙུགས།ལས་གཏོད་ཀྱི་ལམ་་་་་་་་་
བུར་དཀའ་ངལ་མ་འཕྲད་པ་ག་ལ་སྲིད།ཚོང་ཁང་སྒོ་ཕྱེ་་་་་་
བའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་སྐུ་མགྲོན་ཉུང་བ་དང་ཚོང་ཁང་ལ་་་་་་
མིང་གྲགས་དེ་ཙམ་མེད་པས་ཁོང་གཉིས་ལ་ཚོང་ཡག་པོ་་་་་་་
བྱུང་མེད་མོད།འོན་ཀྱང་དཀའ་ངལ་གྱི་མདུན་དུ་ཁོང་་་་་་་་
གཉིས་པོས་ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་མ་འགྱུར་བར་བསམ་་་་་
བློ་གཅིག་ཏུ་གཏོང་བ་དང་ཤུགས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱབ་ནས་་་་་་་་
དཀའ་ངལ་མཐའ་དག་གདོང་གིས་བསུས་པ་ལས་སེམས་་་་་
ཤུགས་གཏན་ནས་ཆག་མྱོང་མེད།
“དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་ང་གཉིས་ཀྱིས་ལྕག་སྐུལ་་་་་
དང་སེམས་གསོ་གཏོང་རེས་བྱེད་པ་ལས་སུས་ཀྱང་ཕན་་་་་་་་
ཚུན་འཁང་ར་བྱེད་མྱོང་མེད”ཅེས་ཀྲང་ལའེ་ཡུན་གྱིས་་་་་་་་་
གསར་འགོད་པར་བཤད་ཅིང་།ཁོང་གིས།ངའི་བཟའ་་་་་
ཟླས་ཁྱིམ་ཆས་གང་ཞིག་བྲིན་ཁ་རྒྱུག་མིན་ལ་བརྟག་པ་མ་་་་་་
ཟད། ཁྲོམ་རའི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ནས་ཚོང་ཁང་ནང་
འཚོང་བའི་ཁྱིམ་ཆས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་སྤུས་ཀ་ལེགས་སུ་་་་་་་
གཏོང་བར་སེམས་ནུས་ཡོད་རྒུ་བཏོན་པ་དང་།ངས་་་་་་་་་་་
གཉེར་སྐྱོང་དང་དོ་དམ་བྱེད་སྟངས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཚོང་་་
ཤག་མང་དུ་གཏོང་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ངོ་་་
སྤྲོད་བྱས།བཟའ་ཚོ་གཉིས་པོས་ཚོང་ཁང་ནང་འཛད་་་་་་་་་

སྤྱོད་པ་བསྒུགས་ནས་མི་སྡོད་པར་ལྷ་སའི་འཁྲུག་ཆ་དོད་ས་་
དང་དེ་བཞིན་ཚོང་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོང་་་་་་
ཁང་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།དེ་བཞིན་ཟོལ་མེད་ཀྱི་་་་
ཞབས་ཞུར་བརྟེན་ནས་འགྲུལ་པ་འགུག་ཐབས་བྱེད་པས་་་
མ་ཚད།བཟོ་ལྟ་དང་སྤུས་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོ་མཁན་་་་་
མང་པོའི་ཁས་ལེན་ཐོབ་ཐབས་བྱས་ཏེ་དཀའ་བ་གྲངས་་་་་་
མེད་སྤྱད་མཐར་ཚོང་རིམ་བཞིན་ལེགས་སུ་ཕྱིན།
ད་ཆ་ཁྱད་ལེགས་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་གི་་་་
རྒྱ་ཁྱོན་ཉིན་བཞིན་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ནས་སྔ་རྗེས་སུ་ལས་མི་7
བསྡུས་ཤིང་།མགྲོན་པོར་སྣེ་ལེན་དང་།ཟོག་སྐྱེལ།
བཙོང་རྗེས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་བཅས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཆ་ཚང་ཞིག་་་་་
གྲུབ་ཡོད།ཚོང་ཁང་ནང་གི་མི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ལས་་་་་
མི་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་་་་་་་་་
ཚོང་ཁང་གི་འཆམ་མཐུན་རྣམ་པ་ཡག་པོ་ཞིག་བཏོད་ཡོད་
པ་མ་ཟད། ཚོང་ཁང་གི་ཚོང་ཇེ་ལེགས་སུ་འགྲོ་བར་རང་་་་
རང་གི་ནུས་པ་འདོན་གྱི་ཡོད།ངོ་ཤེས་པ་ནས་ལས་་་་་་་་་་་་
འགྲོའི་མདུད་པ་ཐེབས་ནས་ལས་གཏོད་བྱས་པའི་བར་་་་་་་
དང་། དཀའ་ངལ་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་བྱ་གཞག་གཏོད་པ་་་་་་
ནས་འཕེལ་རྒྱས་བརྟན་པོ་བྱུང་བའི་བར།ཚེ་སྒྲོན་དང་་་་་་
ཀྲང་ལའེ་ཡུན་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་་
ཀྱི་བརྩེ་དུང་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ཞིང་་་་་
ས་བརླན་པ་དང་དཀའ་བ་མཐའ་དག་པང་དུ་ལེན་ཕོད་་་་་
པའི་འབད་འཐབ་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་་
ཁྱིམ་གཞིས་མཉམ་དུ་སྐྲུན་བཞིན་ཡོད།ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་་་
བྱ་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་ཁག་སེ་འབྲུའི་རྡོག་་་་་
ལྟར་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་བའི་ནང་དོན་ཟབ་མོར་གསལ་
འགྲེལ་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད་ལ།མི་སྨོན་རང་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་
བ་གསར་པར་དེ་བས་རོལ་བཞིན་ཡོད།
མ་འོངས་པར་རྒྱང་ལྟ་བྱེད་སྐབས་བཟའ་ཚོ་གཉིས་་་་་
པོར་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་ཤིང་།ཁོང་གཉིས་་་་་
པོས་ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་དང་ཕུགས་བསམ་དང་དད་་་
སེམས་མུ་མཐུད་བརྟན་པོར་བསྲུངས་ཏེ་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་་་
ཆས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་མི་དེ་བས་མང་བ་ལས་་་་་་་་་་་་
ཞུགས་འབབ་འཕར་ཡོང་བར་སྐུལ་ཁྲིད་བྱེད་པ་དང་་་་་་་་་་་
ཆབས་ཅིགབརྩེ་བ་ཟབ་མོས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་་་་་་་
སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ནས་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་མེ་ཏོག་ས་་་་་་་་་
མཐོའི་ས་གཞི་ཆེན་མོར་ཡུན་ནས་ཡུན་དུ་བཞད་པའི་་་་་་་་་་
འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་མཆིས།

མསྒྲི་རསྒྲིགས་མཐུན་སྒྲིསྒྲིལ་ཁྱིསྒྲིམ་ཚང་གཅིསྒྲིག་ལྟར་བརྩེརྩེ།

ལག་གདང་དཔུང་སྦྲེརྩེལ་ལས་གཏོཏོད་ལམ་དུ་ཆས། —— 90ནང་སྐྱེས་ཀྱི་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་གི་སྦྱིན་བདག་ཚེ་སྒྲོན་གྱི་ལས་གཏོད་གཏམ་རྒྱུད།

གསར་འགོད་པ།ལྷག་པ་ཚེ་རིང་།བཀྲ་ཤིས་ཚེ་དབང་།

པར་ལེན་པ།བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས།

① འདི་ནི་ཁྱད་ལེགས་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཚོང་ཁང་གི་ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ།
② འདི་ནི་ཚེ་སྒྲོན་དང་ཁོང་གི་ཟླ་བོ་ཀྲང་ལའེ་ཡུན་ཡིན་པ།
③ འདི་ནི་ཚེ་སྒྲོན་གྱིས་གསར་འགོད་པའི་བཅར་འདྲི་དང་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ།
④ འདི་ནི་ཚོང་ཁང་ནང་གི་བོད་བཟོའི་ཁྱིམ་ཆས་ཡིན་པ།

④

①

②

③